

Børne Tandlægerne

SCOR 2013

Sundhedstal 2013

Tandsundheden følges nøje med årlige indberetninger til Sundhedsstyrelsen. Den Kommunale Tandplejes SCOR-tal for 2013 foreligger nu. Det viser sig igen i år, at børn og unges tandsundhed i Herning Kommune er helt i top.

19.970 børn og unge i Herning Kommune danner grundlag for sundhedstallene i 2013. Der har i 2013 været en indberetningsprocent på 85% på de lovpligtige årgange.

Første del af rapporten viser tabeller og diagrammer over tandsundheden i 2013 for Herning Kommune sammenlignet med tandsundheden i 2013 for Landet og Region Midt.

Der ses igen i år variationer i sundhedstallene mellem de enkelte klinikker indenfor Herning Kommune. Disse er illustreret i anden del af rapporten.

Konklusion:

For de 0 til 10 årige (mælketænder) er tandsundheden i Herning Kommune igen i 2013 bedre end på landsplan og på niveau eller pænere end Region Midt.

For de 6 til 18 årige (blivende tænder) er der i 2013 en fin tandsundhedsfremgang og Herning Kommunes tal i 2013 er pænere end landsgennemsnittet og Region Midt.

I 2013 forlod 44 % af de 18 årige tandplejen uden huller, hvilket er en forbedring af resultatet på 7 % sammenlignet med tallene fra 2012.

Gennemsnitscariestilvæksten for aldersgruppen 6-18 år er den laveste nogensinde, helt nede på 0,15.

Et stort tillykke:

Antallet af risikopatienter i alderen 10 til 17 år (DMFS>8) er faldet igen i 2013 til 212. I 2012 var antallet 276.

Gruppen af risikobørn (10-17 år) er halveret i løbet af 5 år. Fra 423 i 2008 til 212 i 2013. Her har vi alle gjort en kæmpe forskel hver eneste dag i vores arbejde.

Der skal fortsat være fokus på tidligt, at opspore disse børn og unge, så vi kan sætte ind med cariesforebyggende behandling, opfølgning, kontakt til forældrene og styrke det tværfaglige samarbejde.

TILLYKKE TIL ALLE for vores store indsats. Vi ser flotte resultater, bedre tandsundhed end i resten af landet som helhed og finere tal end Region Midt.

Et stort tillykke og en stor påskønnelse og anerkendelse herfra for Jeres flotte forebyggende arbejde.

Shahram Khorami
Overtandlæge

Lidt om tandsundhedsstatistik

Danmark har et enestående statistisk materiale (SCOR systemet), der muliggør at børn og unges tandsundhed kan følges. Baggrunden er "Lov om børnetandpleje" der trådte i kraft i 1972. Samtidig blev der indført pligt til at indberette tandsundhedsdata (SCOR systemet) til Sundhedsstyrelsen hvert år.

Børnetandplejen og dermed det statistiske grundlag skulle ifølge loven indføres årgangsvis - startende med 1. klasse i 1972.

Der findes derfor et betydeligt statistisk materiale her i kommunen. Det har muliggjort, at tandsundhedsudviklingen løbende har kunnet følges.

Hvert års indberetninger til Sundhedsstyrelsen skal betragtes som et øjebliksbillede af tandsundheden hos børn og unge.

Det giver mulighed for at beskrive status for tandsundheden i et enkelt år. Hvis man imidlertid har statistikker fra flere år, kan man vurdere den historiske udvikling ved:

- at sammenligne øjebliksbillede (status) for forskellige børn fra samme aldersgruppe fra år til år eller med lidt større intervaller.
- at følge den samme gruppe børn over en tidsperiode.
- herved kan man sammenligne tandsundhedsstatus blandt forskellige generationer af børn, og udviklingen hos den enkelte børnegruppe kan følges.

Hvordan måles tandsundhed?

Sundhedsstyrelsens tandsundhedsdata beskriver caries (huller i tænderne) på 2 måder. DMF-S/def-s og cariessværhedszoner.

DMF-S/def-s er summen af huller (D/d), mistede (M/e) og fyldte (F/f) tandflader (S/s). DMF-S vedrører blivende tænder, og def-s bruges ved mælkætænder.

Et barn, som har et DMF-S tal på nul, har altså ingen huller, ingen udtrukne og ingen fyldte tandflader pga. caries, mens en person med et højt DMF-S tal har en stor carieserfaring, d.v.s. mange huller, udtrukne eller fyldte tandflader.

DMF-S/def-s tallene kan benyttes til at:

- udregne den gennemsnitlige carieserfaring hos forskellige aldersgrupper.
- vise fordelingen af cariesmængden hos en gruppe personer - f.eks. 15 årige (den absolutte cariesmængde fordeling).
- at beregne cariestilvæksten, antallet af nye huller pr. år pr. barn.

DMF-S/def-s tal har været med i Sundhedsstyrelsens opgørelser siden 1972.

Cariessværhedszoner blev indført i 1977. Disse bruges til at beskrive, om man har caries og/eller cariesskader og i givet fald, hvor de er placeret i tandsættet.

Der opereres med 4 zoner:

Zone 1 = ingen caries/fyldninger

Zone 2 = caries/fyldninger på kindtændernes tyggeflader

Zone 3 = caries/fyldninger på tandflader ved tandmellemrummene i kindtænderne

Zone 4 = caries/fyldninger i fortænderne og på andre tænder tandflader, hvis de vender mod tungen, ganen eller kinderne, eller tænder trukket ud pga. caries.

0 - 6 år mælketænder

Tandsundheden i Herning Kommune er igen i år bedre end på landsplan og på niveau eller pænere end Region Midt for denne aldersgruppe.

Tandsundheden hos de 5 årige i 2013 er lidt dårligere end Land – og region Midt. Dette skyldes meget få patienter med rigtig mange huller. 11 patienter i denne aldersgruppe i Herning Kommune har hver haft flere end 19 huller. Vi kender de få patienter fra dagligdagen.

Tabel 1:

defs	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
3 år	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
4 år	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2
5 år	0,9	0,8	0,8	0,6	0,6	0,7	0,8	0,7	0,6	0,4
6 år	1,7	1,4	1,2	1,3	1,2	1,0	0,9	1,3	1,0	0,8
Gennemsnit	0,8	0,7	0,6	0,6	0,55	0,55	0,52	0,65	0,5	0,3

Tabel 2:

% cariesfri	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
3 årige	97	97	97	98	97	98	98	96	97	98
5 årige	83	83	86	87	88	89	87	86,5	88	91

Tabel 3:

zone 3+4	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
5 årige	11,7	10,1	10,3	8,2	8,5	7,7	9,4	9,6	8,6	6

Tabel 4:

% > 8 defs	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
5 årige	2,3	2,6	2,2	2,1	1,6	2,0	2,5	2,4	1,8	1,2

7 - 10 årige mælketænder

En fin tandsundhedsfremgang igen i 2013 og vores gennemsnitstal er også her pænere end landsgennemsnittet og pænere end Region Midt.

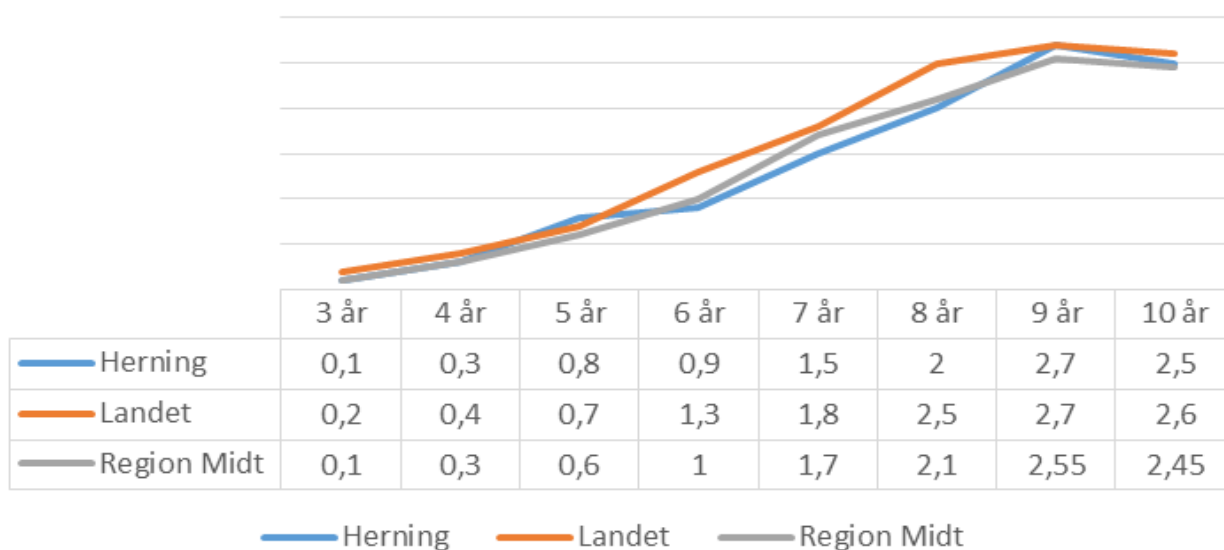
Tabel 5:

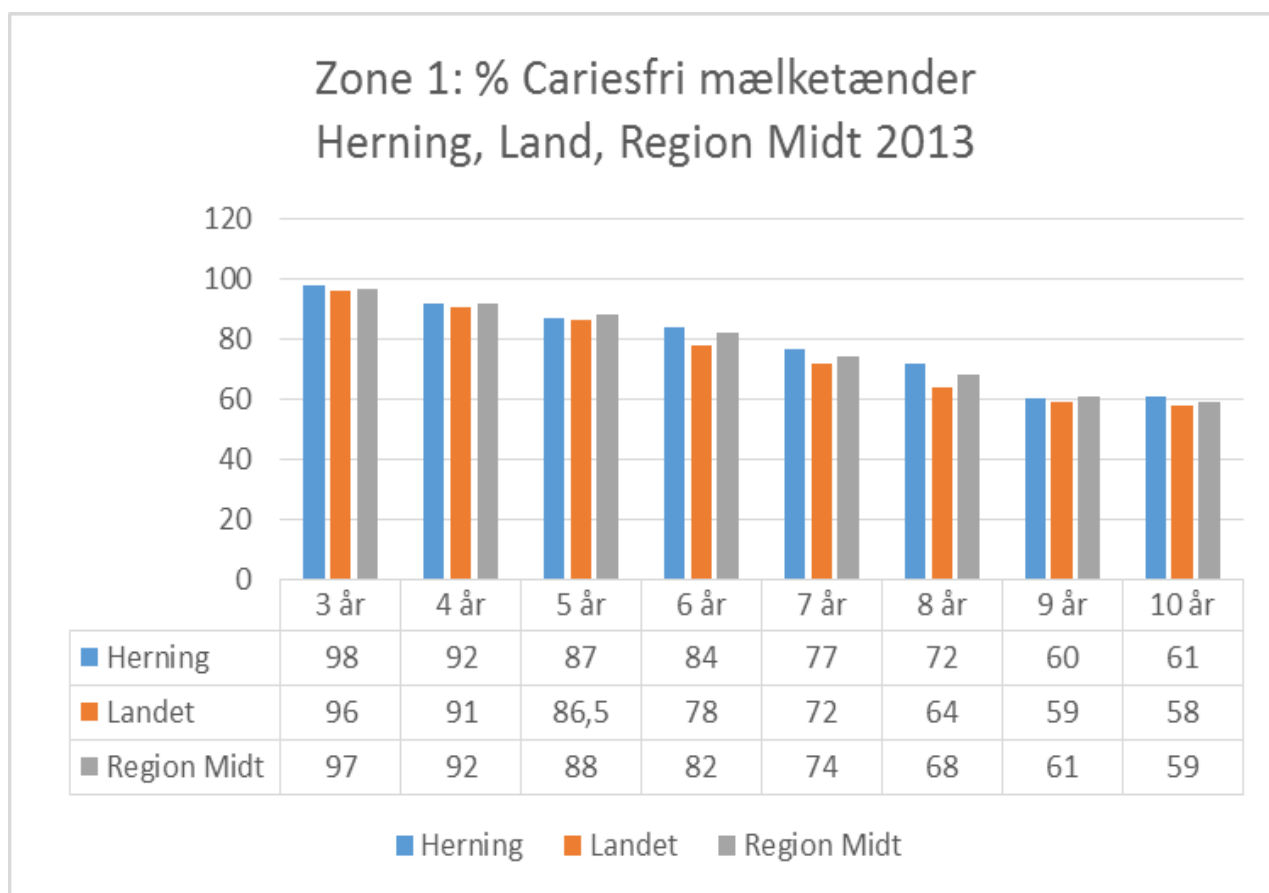
defs	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
7 år	2,7	2,1	2,2	1,88	2	1,6	1,5	1,8	1,7	1,8
8 år	3,6	3,1	2,8	2,5	2,3	2,3	2,0	2,5	2,1	2,0
9 år	4,2	3,8	3,3	3	2,7	2,6	2,7	2,7	2,55	2,2
10 år	4,1	3,7	3,7	2,9	2,6	2,5	2,5	2,6	2,45	2,4
Gennemsnit	3,7	3,2	3	2,6	2,4	2,25	2,17	2,4	2,2	2,1

Tabel 6:
mælketænder

Zone 3+4	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
7 år	31,5	28,5	26,2	24,9	24,7	19,0	19,1	23,3	22,3	20
9 år	49,7	47,3	43,2	39	36,9	35,35	37,6	36,8	35,15	32

defs: huller/fyldninger i mælketænder,
Herning, Land , Region Midt 2013

6 - 14 årige permanente tænder

Tandsundheden i 2013 er blevet pænere eller er på niveau med 2012 tallene.

Tandsundheden for denne aldersgruppe i Herning er igen i 2013 bedre end på landsplan og Region Midt.

Tablet 7:

DMFS	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
6 år	0	0	0	0	0	0	0,02	0,01	0,01	0,0
7 år	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0,04	0,07	0,06	0,1
8 år	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,15	0,12	0,1
9 år	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,16	0,23	0,20	0,2
10 år	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,2	0,29	0,32	0,28	0,2
11 år	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	0,45	0,24	0,44	0,37	0,4
12 år	1,1	1	0,9	0,8	0,7	0,8	0,56	0,73	0,71	0,6
13 år	1,6	1,3	1,2	1,2	1	0,8	0,84	1,05	0,88	0,8
14 år	2,1	2	1,7	1,5	1,5	1,2	1,06	1,42	1,27	1,0
Gennemsnit	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,36	0,49	0,43	0,37

Tabel 8: Vi har flere cariesfrie børn i Herning end Land og Region Midt. Der er dog store variationer lokalt – se de lokale tal.

Zone 1	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
6 år	99	100	99	99	99	99,5	99,7	99	99,3	99
7 år	94	96	97	96	97	98	98	96	97	99
8 år	92	88	91	93	92	95	95	92	94	98
9 år	86	87	85	89	91	90,5	92	89	90	93
10 år	79	82	83	82	85	89,5	88	85	87	87
11 år	73	74	78	78	78	83	89	82	84	83
12 år	65	68	72	74	75	74	80	73	74	80
13 år	57	60	62	65	70	72	73	67	71	75
14 år	48	52	56	57	61	67,5	68	61	63	70

Tabel 9a:

Zone 2				2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
12 år				14	10,6	15,8	15,2	8

Tabel 9b: Caries approximalt 2013 er blevet pænere end 2012 tallene

Zone 3+4	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
11 år	10,1	10,6	9	8,4	9,4	8,1	3,8	6,75	6,1	7
12 år	15,3	14,3	12,7	11,3	11,5	12,2	9,2	10,66	10,56	9
13 år	20,6	18,8	18,4	16,9	14,6	13,5	11,9	14,54	13,4	14
14 år	24,8	24,6	22,5	20,8	19,7	16,53	16,2	18,6	17,95	17

15 - 18 årige permanente tænder

Det er rigtig flot med et fald i DMFS fra 4,1 i 2007 til 2,32 i 2013. Det betyder færre behandlingstimer.

Tallene for 2013 kan fortsat forbedres ved tidlig diagnostik og non operativ carierterapi helt ned fra 4.-5. klasse.

I 2013 har 44 % af de 18 årige forladt vores tandpleje uden huller. **FLOT.**

Tabel 10:

DMFS	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
15 år	2,9	2,5	2,4	2	1,8	1,8	1,4	1,8	1,65	1,3
16 år	3,4	3,4	2,8	2,8	2,5	2,2	2,2	2,4	2,1	1,8
17 år	4,4	3,9	3,9	3,6	3,4	3,0	2,4	2,9	2,9	2,3
18 år	5,6	4,9	4,6	4,6	3,7	3,6	3,3	3,5	3,5	2,8
Gennemsnit	4,1	3,7	3,4	3,3	2,8	2,65	2,32	2,65	2,5	2,05

Tabel 11:

Zone 1	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
15 år	42	43	47	50	54	59	64	56	57	60
16 år	39	38	42	42	48	51	55	49	52	55
17 år	31	35	36	35	41	46	48	44	45	45
18 år	27	30	31	31	34	37	44	39	39	40

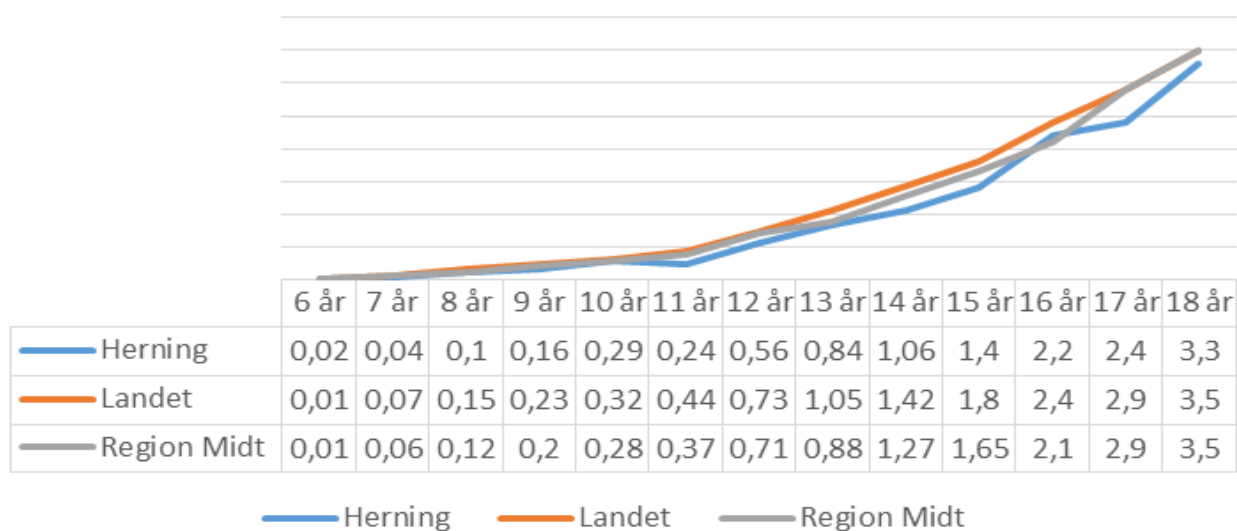
Tabel 12b:

Zone 3+4	2007 HKT	2008 HKT	2009 HKT	2010 HKT	2011 HKT	2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
15 år	29	28,7	28,2	25,2	24	23,2	20,2	22,1	22,1	20
16 år	35,5	34,1	30,1	30,4	30,1	28	26,45	27,8	25,9	25
17 år	42,2	38,2	39,6	35,6	35,1	31,9	30,8	31,8	32,8	30
18 år	47	44,4	43,7	40,4	38,2	37,1	33,4	36	37,4	35

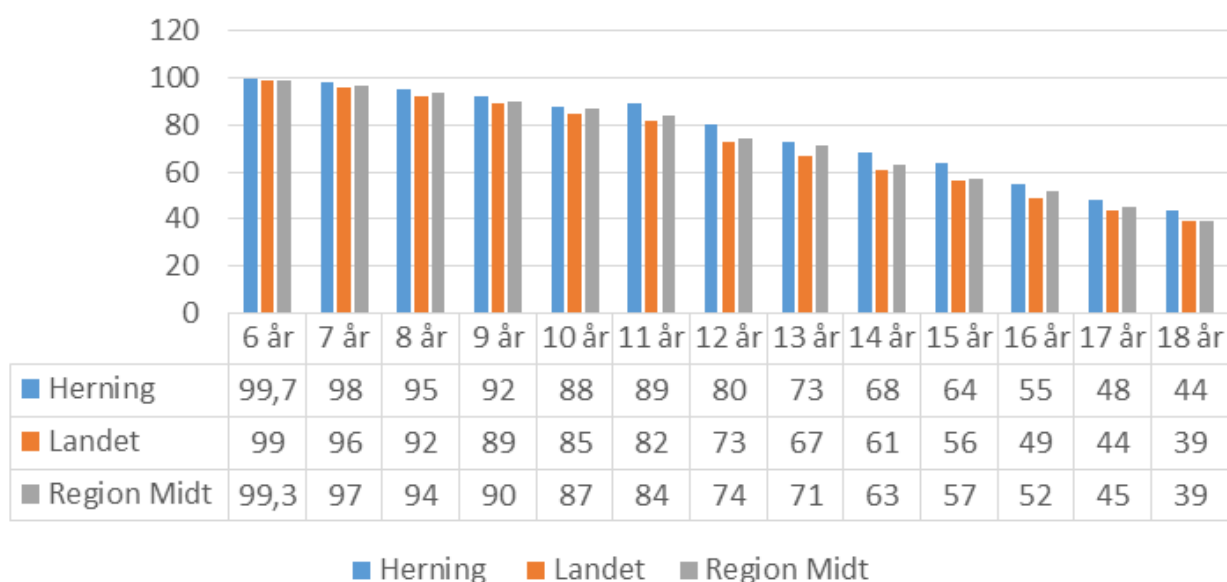
Tabel 12 a:

Zone 2				2012 HKT	2013 HKT	2013 LAND	2013 MIDT	Mål 2017
15 år				18	16,05	22,1	21,1	15
16 år				20,7	18,64	23,2	22,5	16
17 år				21,9	21,14	24,1	22,5	18
18 år				25,6	22,67	25,2	23,4	20

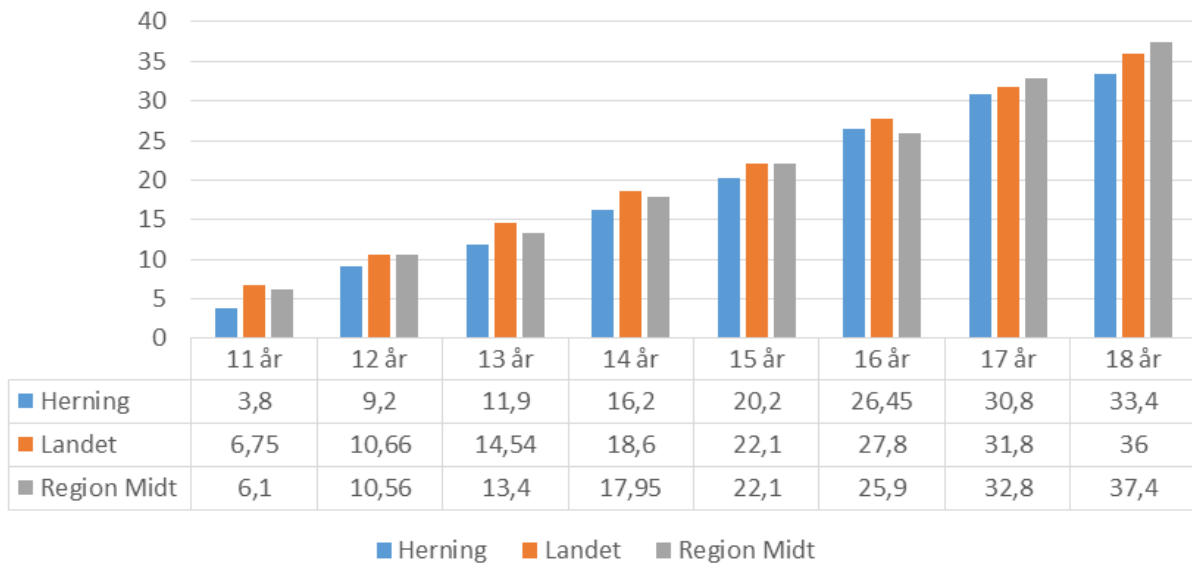
DMFS: Huller/fyldninger i blivende tænder Herning, Land, Region Midt 2013

Zone 1: % cariesfrie, blivende tænder Herning, Land, Region Midt 2013

Zone 3+4: Blivende tænder Herning, Land, Region Midt 2013

Hvordan kan vi kontrollere caries?

Den vigtigste indikator til at beskrive, om vi kontrollerer caries, er cariestilvæksten. Antallet af nye huller pr. individ pr. år.

Cariestilvæksten i 2013 er den laveste nogensinde, helt nede på 0,15. Det lover rigtigt godt for fremtiden.

Vi skal have fortsat fokus på vores risikovurdering og den individuelle forebyggelsesplan, så alle med risiko for caries bliver sat til forebyggende ydelser.

Tabel 13: Cariestilvæksten (antallet af nye huller pr. barn pr. år).

Cariestilvækst	2008	2009	2010	2011	2012	2013
6-7 år		0,1	0,1	0,1	0	0,04
7-8 år	0,1	0,1	0	0	0	0,1
8-9 år	0,2	0,1	0	0,1	0,1	0,1
9-10 år	0,1	0,1	0,1	0,2	0	0,1
10-11 år	0,2	0,1	0,1	0,1	0,05	0
11-12 år	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,15
12-13 år	0,3	0,2	0,3	0,2	0,1	0
13-14 år	0,2	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2
14-15 år	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2
15-16 år	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	0,4
16-17 år	0,5	0,5	0,8	0,6	0,5	0,2
17-18 år	0,5	0,7	0,7	0,1	0,2	0,3
Gennemsnit	0,28	0,27	0,28	0,22	0,17	0,15

Caries kontrolleres ved:

- **Grundig diagnostik og tidlig diagnostik på "papilniveau", årsagsrettet behandling, dvs. alle "0'er" skal behandles med profylakse.**
- **Kvalitetstandbørstning. Vores patienter skal kunne mestre at omsætte deres viden om caries til kvalitetstandbørstning.**

Risikobørn

Vores mål er via behovstandpleje at nedbringe antallet af risikopatienter gennem ekstra profylaksetilbud, opfølgning, kontakt til forældrene og styrke det tværfaglige samarbejde.

Tabel 14 a: % >8 DMFS

	2007 %	2008 %	2009 %	2010 %	2011 %	2012 %	2013
10 årige	0,6	0,4	0,3	0,7	0,3	0	0,2
11 årige	1,3	0,9	0,8	0,6	1,3	0,5	0,2
12 årige	1,8	1,4	1,6	1,5	0,9	1,6	0,6
13 årige	3,4	1,7	1,9	2,5	2	1	1,6
14 årige	5,9	5,2	3,3	3,1	3,2	2,7	1,9
15 årige	9,2	7,5	7,2	5,4	4,7	4,8	3,4
16 årige	15,7	11,2	8,7	8,8	8,2	6,9	6,8
17 årige	17,5	14,2	13,4	12,2	11,3	10,3	8,15
i alt							

Gruppen af risikobørn i alderen 10 til 17 år er næsten halveret i løbet af 5 år. Fra 423 i 2008 til 212 i 2013

Tabel 14: Antal risiko børn >8 DMFS

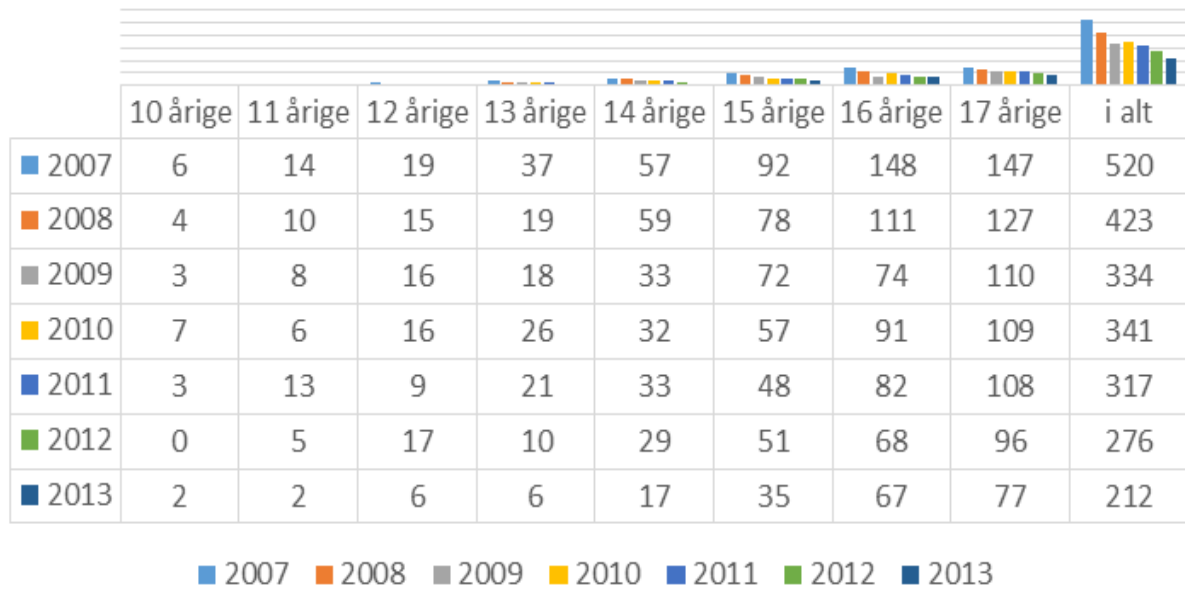
	Antal 2007	Antal 2008	Antal 2009	Antal 2010	Antal 2011	Antal 2012	Antal 2013
10 årige	6	4	3	7	3	0	2
11 årige	14	10	8	6	13	5	2
12 årige	19	15	16	16	9	17	6
13 årige	37	19	18	26	21	10	6
14 årige	57	59	33	32	33	29	17
15 årige	92	78	72	57	48	51	35
16 årige	148	111	74	91	82	68	67
17 årige	147	127	110	109	108	96	77
i alt	520	423	334	341	317	276	212

Vi skal flytte ressourcerne til disse børn. En forudsætning for at give en forebyggende indsats er, at vi opdager disse børn ved tidlig diagnostik, risikovurdering og får lavet et forebyggende behandlingstilbud.

Alle klinikker skal prioritere forebyggelse frem for behandling.

Vi ved, at det tager 2-3 år for et hul at blive så stort, at operativ behandling er den eneste løsning.

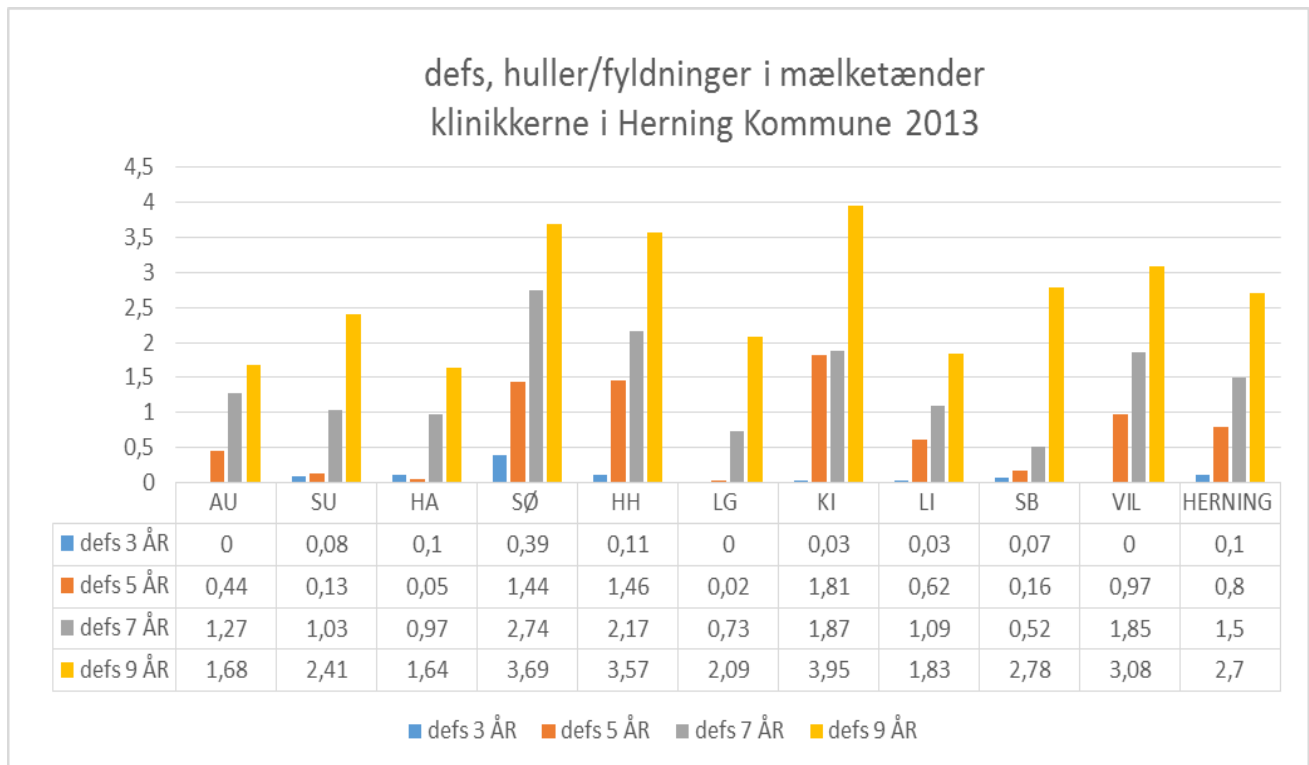
Antal risikobørn 2007-2013 Herning

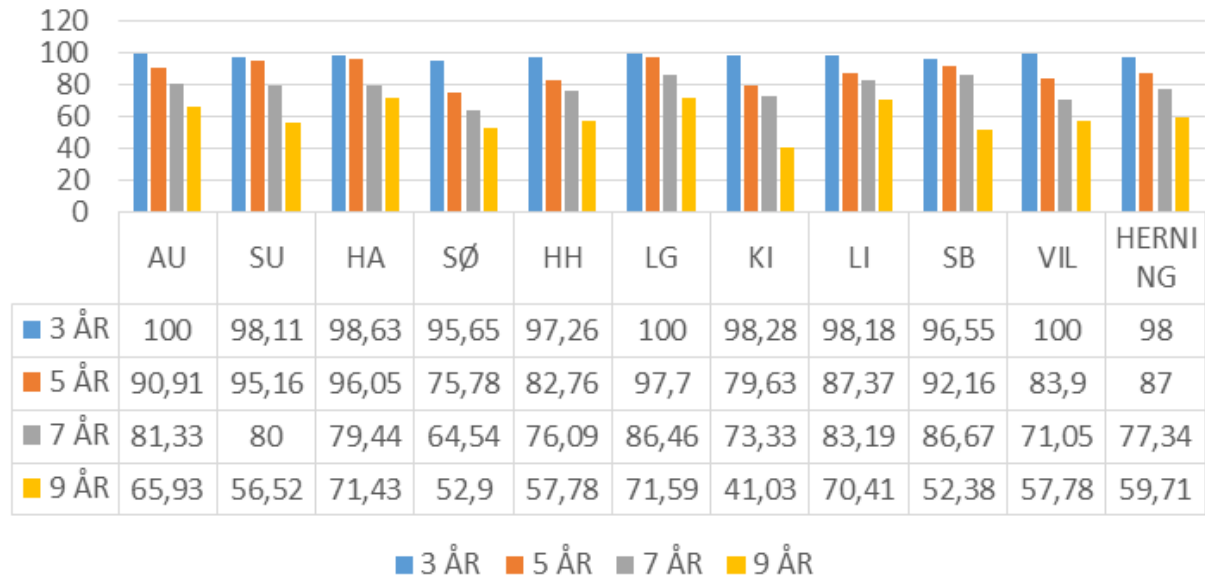
Variationer inden for klinikkerne i Herning Kommune:

Der ses igen i 2013 variationer i sundhedstallene mellem de enkelte klinikker indenfor Herning Kommune.

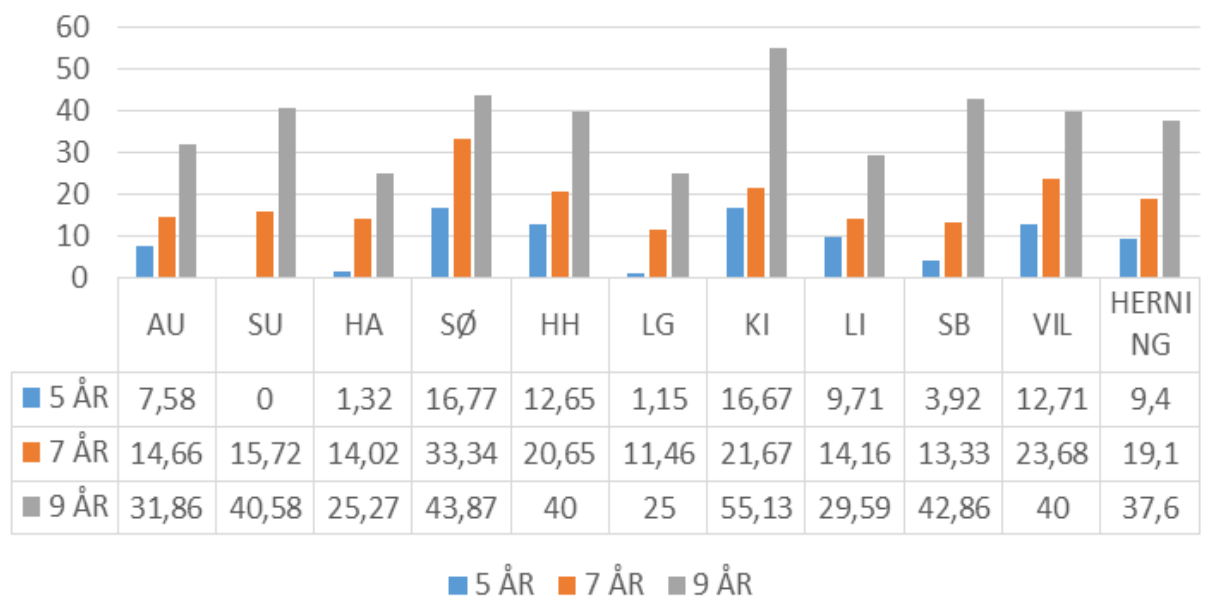
Tabeller og diagrammerne er ens med de tabeller og diagrammer, som vi bruger til sammenligning af Herning med Land og Region Midt.

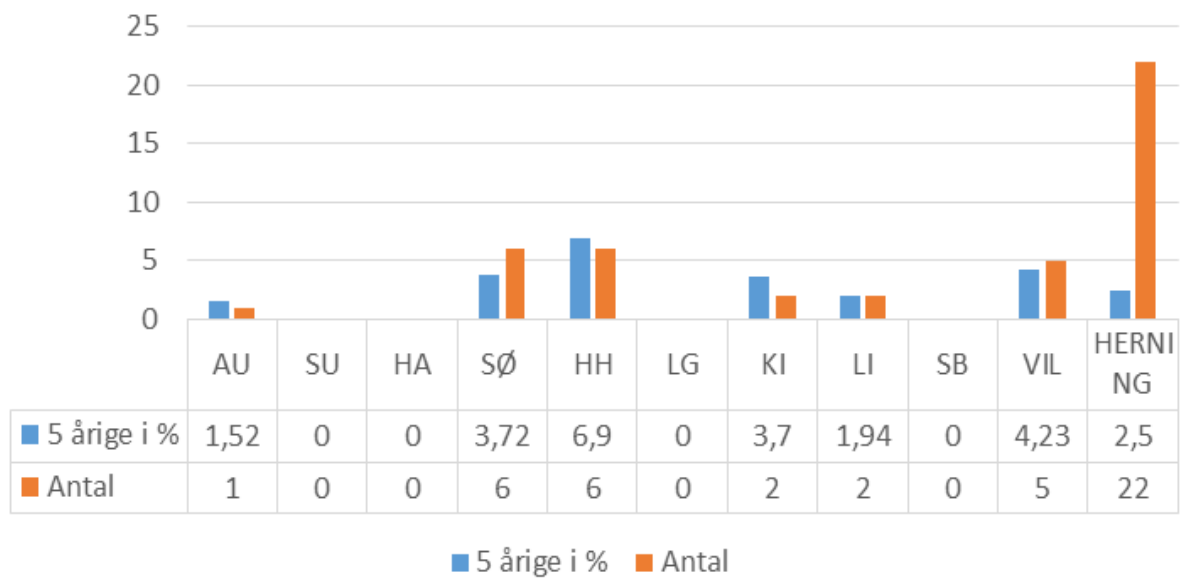
Zone 1, ingen huller/fyldninger i mælketænder Klinikkerne i Herning Kommune i 2013

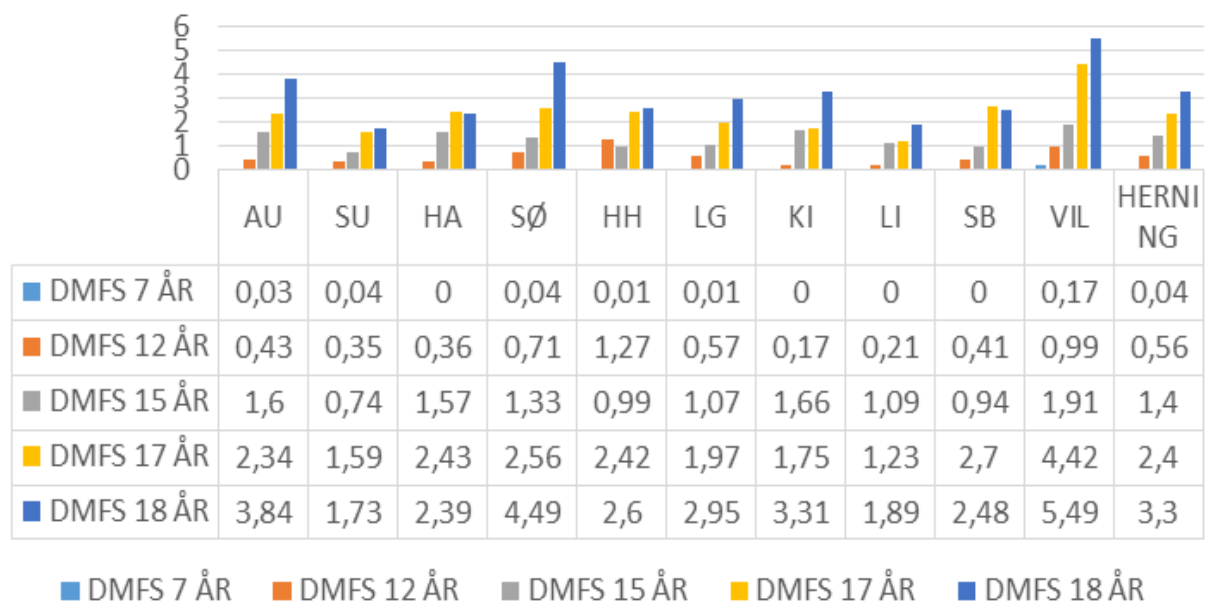
Zone3+4: mælketænder Klinikkerne i Herning Kommune i 2013

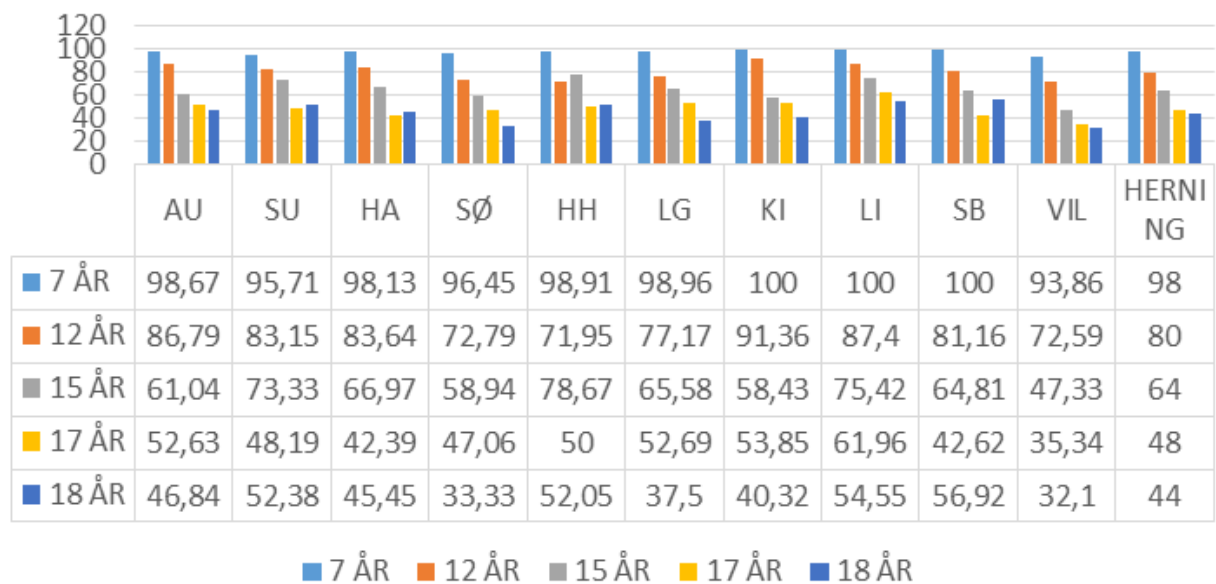
% > 8 defs - Antal 5 årige med mere end 8 huller Klinikkerne i Herning Kommune i 2013

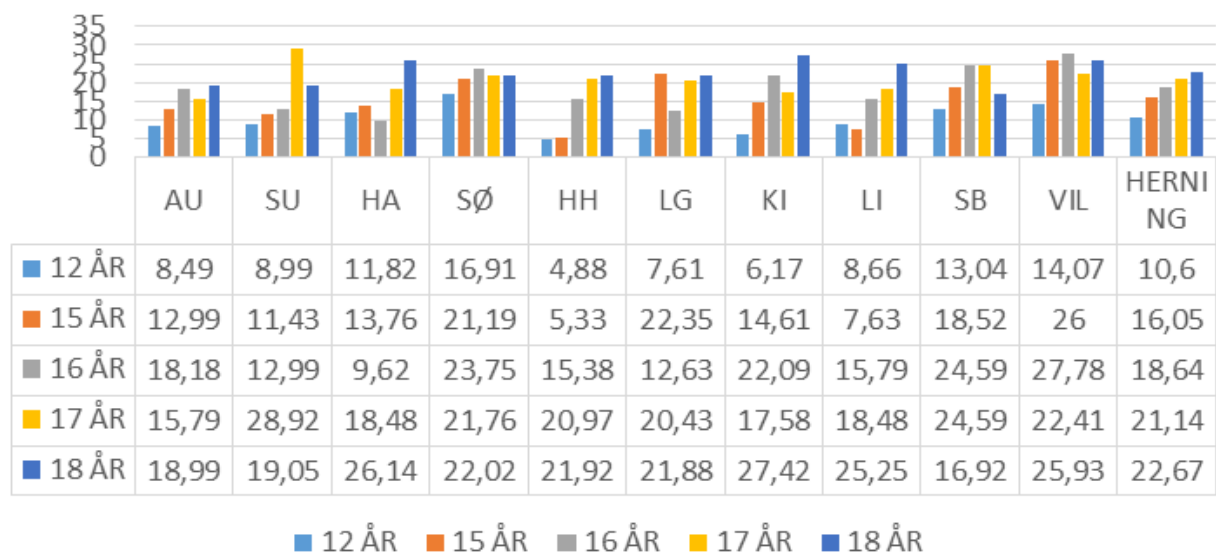
DMFS, huller/fyldninger i blivende tænder Klinikkerne i Herning Kommune i 2013

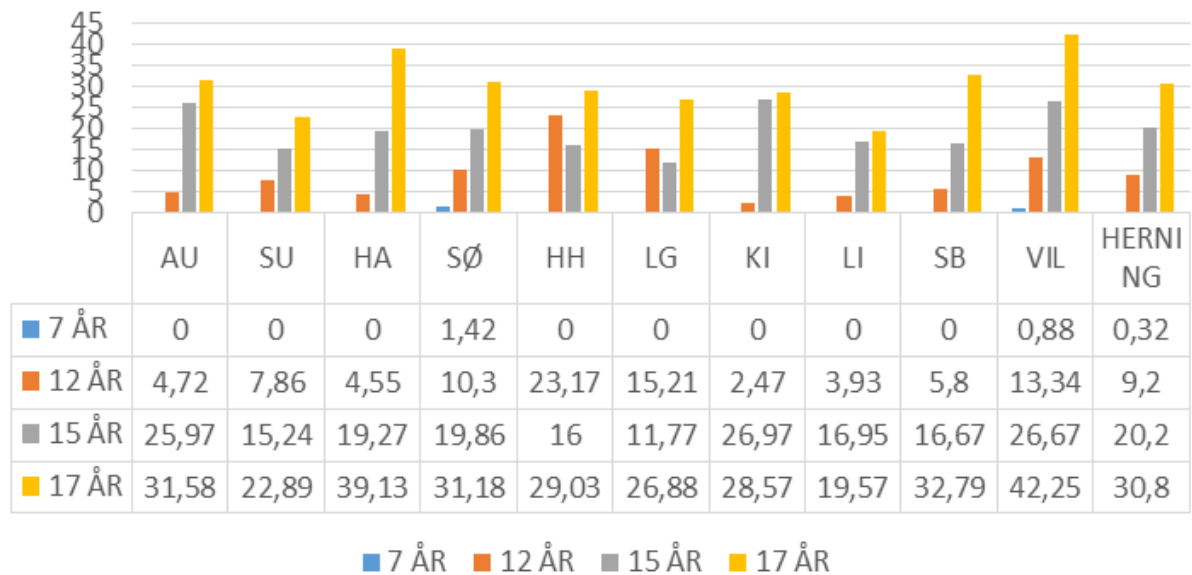
Zone 1: blivende tænder Klinikkerne i Herning Kommune i 2013

Zone 2: blivende tænder Klinikkerne i Herning Kommune i 2013

Zone 3+4: blivende tænder Klinikkerne i Herning Kommune i 2013

Antal Risikobørn DMFS>8 Klinikkerne i Herning Kommune i 2013

